

2. **MIASTO** (1243) *praep*

a oraz o jasne (w tym w a 21 r. błędne znakowanie).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Cum G (przy rzeczowniku łacińskim – cum A), wyjątkowo cum inf lub z przytoczeniem formy; zwykle między dwoma członami współfunkcyjnymi składniowo, choć niekoniecznie formalnie (w znac.

2. możliwa jest elipsa drugiego członu).

1. *Występuje w kontekstach dotyczących różnic i zmian, wskazując na element, który w danej sytuacji nie wystąpił, wystąpił natomiast inny: zamiast, a nie, nie ... lecz; pro Mącz, Cn (835) :*

cum G (99) :

W połączeniu z drugim członem (tj. niezależnym składniowo od „miasto”) w postaci rzeczownika lub zaimka (68):

~ W przypadkach N, G i A (60): panna łama grzechu nyemyala łtego nyepokutouala [...] a przeto [Maryja] myałto łkruchy myala nyeuynnołcz [...] myałto łpouyedzy wdzyącznołcz a dzyąkouanye złałky bozey myałto dołycz czynyeny pyłnye uczynkow dobrych czynyeny PatKaz III 137v; BielŻyw 92, 126; Rychley naydzie wkarczmię puky Myałto bozych łlow nauky. RejKup m4v, ł4v; MurzNT 11; GliczKsiąż F8; LubPs Q; KrowObr 10v, 121; RejFig Cc2, Cc2v; widząc Gaał lud rzekł do Zebulá/ Otho lud idzie z wierzchu gor/ Ktoemu odpowiedział Zebul/ Cień gor widziłz miałto ludzi [quasi homines]. BibRadz Iudic 9/36, Is 25/3, Esth 16/20[21]; GórnDworz T7; HistLan C, C2; BielSpr 51v; WujJudConf 253v; CzechRozm 158v; ModrzBaz [41], 66; KochPs 68; SkarŻyw 286; Cromerus miałto Kieyłtutá/ Lubártá być poimánego od Polakow w przegráney bitwie kładzie StryjKron 437; niechże łobie/ chceli obáčzyć błąd y omyłkę łwoię/ czyta łwe Patrefy/ á oni mu miałto mnie to pokaza CzechEp 291, 304, 370; NiemObr 141; KochFr 94; KlonŻal Cv; ReszPrz 42; PudłFr 52; OstrEpit A3v [2 r.]; WyprPl A2; WujNT przedm 29, s. 615, 860; Co y Pan Górnicki czyni: który w tym tylko iest różny, że miałto królki iednéy, vżywa circumflexu JanNKar Ev; SarnStat 121, 1300; SkarKaz 580b; SkarKazSej 666b; KlonFlis D; ZbylPrzyg B2.

~~ Połączenie: »kto inszy, co inego miasto [kogo, czego]« (1 : 1): Tu o tych rozumię ktorzy vczą łię czego inego miałto náuki Bozey. BibRadz I 351a marg; CzechEp 374.

W opozycji do przydawki przy rzeczowniku (czasem przy elipsie rzeczownika) [w tym: przydawka liczebnikowa (6)] (9): Curruca, Młzice trawne/ Máły ptałzek/ żywi ynłzich ptaków ptałzetá miałto łwoyich. Mącz 75a; SienLek 36; tu mowię wielką omyłká/ álbo rádłzey dwie miałto iedney. CzechRozm 136v, 29v, 199; Ale áza tym łpołobem Rzeczłopolitą nie znáčnie ołzukawiaią: gdy miałto łta dziewiaćidziełąt y dziewiaći iezdnych/ tylko łto ná woynę idzie? ModrzBaz 121; CzechEp 49, 277; GórnRozm E3. ~~

W innych przypadkach i połączeniach przyimkowych (8): RejKup ł6v; GrzegRóżn E3v; RejZwierc 53v; aby tak Chrześciánie miałto Chryłtuła/ Wenułowi łię ná mieyłcu onym kłániáli SkarŻyw 397; NiemObr 111; Nazwiłká od miłtrzew łwoich nowych: od ktorych ie/ miałto Chrześciánow/ Lutrámí/ Káluiniłtámí/ Serwetany zowa. WujNT 31; SkarKaz 274a.

~~ Połączenie: »miasto [kogo] kto inszy« (1): miałto niego/ ná kogo inłze⁸⁰ to/ co iego iest wkładáli CzechEp 352. ~~ ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (30): *RejPs* 101, 209, 212v; *RejRozpr* F3; Ale iście theras febra Garbuie cię miałto ńrzebra. A miałto złota drgnies dułżą *RejKup* f4v, n2; Bo miałto żon wolno ieft prawie wŷyŷłtkiem [...] / które żywno chćą płoty płodźić *MurzNT* 111, 111; *GliczKsiąż* I7v; *BielKron* 37; *Mącz* 194d; *SienLek* 139; niechay [dworzanin] oŷtrożnie mowi/ áby miałto zátrefnowánia/ nie obráźił *Górndworz* K6v; *RejPos* 179, 276v [2 r.]; Ale miałto napráwy pátrzał káždy ŷwego *RejZwierc* 249, 183; *BudBib* by; *CzechRozm* 98v [2 r.], 236; *LatHar* 248; Záczym miałto ráttunku, chciwi niebożęta Dołtoieńftwa, y ŷwoię máiętność trácili *CiekPotr* 50, 11; *KlonWor* 15.

~ *Połączenie*: »miasto tego co« (4): yłz myałtho thego czo myano bylo owcze y barany spol naŷŷych zegnacž. Thedy yvŷł therałł yedno syedm mył od Bracžlawya owcze y Barany poddany Czeŷarŷczy na naŷŷych polyach pałżą. *LibLeg* 7/103; *Leop Iac* 4/15; *Górndworz* E4; *WujNT Iac* 4/15. ~

Cum inf; w połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (1): wdaliŷmy ŷię z WM w ty tadinki, ktore, miasto pomocy proŷić a starać ŷię z nami o to, aby ŷię tu doŷyć temu działo, k czemu ten ŷjem złożon jeŷt, WM miedzy nas wdali *DiarDop* 118.

Z przytoczeniem; w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w A (1): ieden drugiemu od máthki náłáie/ ŷłow ŷkárádych [...] náłádzi/ á miałto dobry dzień/ owo kárczemne/ powie *Górndworz* N2v.

a. Z wyraźnym odcieniem przeciwstawienia (drugim członem jeŷt wyraz antonimiczny lub inny o treŷci przeciwstawnej) (*cum G*) (192) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (109):

~ W przypadkach N, G i A (95): Zonę ŷobie z rownego ŷtanu poymoy. bo iefthli z wyŷŷzego poymiełz, pany będziełz mieć nad ŷobą miałto przyiaciół. *BielŻyw* 18; áby miałto błogoŷławieńftwa wieczne przęklęttwo ŷie nánie obroćiło *RejPs* 163v, 140; *SeklKat* F2v; *RejKup* n4v; *BielKom* F4v; *LubPs* Yv, Z; luź miałto mułżkátęłły w gárdłóć ŷmołę leią *RejWiz* 84; *Leop Is* 42/16, *Luc* 11/11; *RejFig* Cc3; co náđ nagorŷze/ iź miałto potraw zdrowych/ ŷmiertelny iad á truciźnę im podawáią. *BibRadz* *3v, *Hab* 2/16, *Luc* 11/11; *BielKron* 227; *GrzegRóżn* B2v, E3; *OrzQuin* D4; *SienLek* Xxx; miałto małżeńŷkiego łóžá/ máry/ á miałto weŷela/ pogrzeb/ roŷkáz ábyć przyiaciele twoi gotowáli. *Górndworz* Y6v [*idem KochWz* 139], N6, R7; A dam/ powiáda Pan/ miałtho okowánego páłá powroz/ miałto roŷkółzney oney wonnoŷci ŷmrod/ miałto fáceletká zgrzebi/ miałto tkanki perłowej łyŷinę *RejPos* 306, 54 [3 r.], 59v, 60v, 61, 68 (20); Pátrzay miałto pokory [...] iáka pychá/ iáka náđętoŷć/ iáka ŷromotá wzrołłá miedzy námi *RejZwierc* 190v, 36v, 76 [2 r.], 192v [2 r.], 261; *WujJud* A7v; *BudNT Luc* 11/11; *CzechRozm* 39, 119; *ModrzBaz* 63, 124v; *SkarJedn* 35; *Oczko* 18v; *SkarŻyw* A5, 208; *StryjKron* A6; *NiemObr* 18; *KochWz* 139 [2 r.]; *BielSjem* 17; *ArtKanc* K6; Y Doctorá tego/ ktoryby miałto lekárŷtwa dał choremu truciźnę/ ŷrozeżyby práwo ŷkárác miałto *Górnrzm* B4v; *GrabowSet* V3; *KochAp* 12; *WujNT Luc* 11/11, s. 470, *Philem* 16; *PowodPr* 84 [4 r.]; *SkarKaz* 2a [2 r.], 420b, 580b [4 r.]; *CzahTr* B4; *SkarKazSej* 701b [2 r.], 704b [3 r.].

~~ W opozycji do przydawki przy rzeczowniku (5): *GrzegRóżn* Hv; częłttokroć miałto rzecży wććiwych/ trzymáią ŷię ŷproŷnych/ miałto wiadomych trzymáią ŷię niewiadomych/ miáłko [!] pożyttcznych ŷzkodliwych/ miałto drogich ábo zaonych trzymáią ŷię podłych. *ModrzBaz* 6. ~~

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (14): *LubPs* Q; *Leop Eccli* 6/1; Bych lepak miałto niebá do piekła nie tráfił *RejFig* Dd; *BibRadz Hab* 2/16, II 141a marg; á on wnet miałto opráwce sítał sie káznodzyeią. *RejPos* 172v, 184; Y nágradza mu to przeklinániem y złorzeczeństwem/ á miałto czći potwarzą oddawa. *BudBib* I 66a marg; then co bël chór/ alboby w wientfzą choróbę wpadł/ álbo miałto zdrowia w śmierć. *Oczko* 24; *KochPs* 151; *PowodPr* 53; *SkarKaz* 274a [2 r.]; *SkarKazSej* 704b. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci przysłówka (1): TV MIASTO OBIECANEY KROLEWSKIEY LOZNICE, IANIE TENCZYNSKI, LEZA TWE KOSCI VSPIONE *KochPam* 88.

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (80): miałto przedłużenia rádfsey niechay będą skrocone dni czáfow iego. *RejPs* 163, 101; A też sie tráfi drugiemu Miałto lekárstwá chromemu Przetrzeć do kończá nogę *RejRozpr* Ev; prziwiodą dziecie do biskupa/ a on miałto poczwierdzenia wiari/ wcziny ye nowokrczeńczem *SeklKat* Zv, I3v; Thanieć gra miałto śpiewanyą A baieć miałto kázanią. *RejKup* m2, g6, n2v, o4; *MurzNT* 46; *LubPs* R5; Ale miałto pomocy á myáło obrony/ Skubie ony nędzniki iáko Iáłtrząb Wrony. *RejWiz* 123v, 98v, 175; *OrzList* c; *RejZwierz* 70v, 134v; *BibRadz Sap* 11/7; *BielKron* 304, 398v, 402v; *RejAp* 93v; *GórnDworz* L5; pośyłałem Proroki/ á oni miałto vznánia swoiego á miałto obaczenia swego pobili y pomordowali ie. *RejPos* 321, 54, 54v, 205v, 338v [3 r.], 346; Ano więc miałto łzczęcia czáfem sie krew leie *RejZwierz* 245v, 192v; *Strum* Q4v; *CzechRozm* 213v; *ModrzBaz* [41]; *Oczko* 12; *KochPs* 49; On zły człek łyfy/ miałto iáłmużny/ nos mi vpałł. *SkarŻyw* 508, 312, 479; *KochTr* 5; *StryjKron* 617, 682; *CzechEp* *3 [2 r.], 51 [3 r.], 139; tego z ktorym ma przą/ miałto ducha ćichego/ iákiego piłmo ś. w wiernych záleca/ gniewliwie y popędliwie/ [...] beśtyą [...] przeżywa. *CzechEpPORz* *3v; *NiemObr* 67, 154; *KochFr* 134; *ArtKanc* E13v; *ActReg* 121; *GostGosp* 12, 56; *Phil* Q3; Trofkiwy miałto ftráchu/ niech sie śmieie. *GórnTroas* 31; *GrabowSet* F3v, S3; *KochFrag* 40; á miałto poćiechy ślełz á dopuśczałz ná mię co mię śmęci á trapi *SiebRozmyśl* E4v; Mozny ślábźzego skubł miałto pomocy. *KlonKr* A4; *PowodPr* 4, 40, 43, 48, 68, 71; *GoslCast* 71.

~ Połączenie: »miasto tegoco (a. aby, a. iż)« (7): á [*Pan Bóg*] miałto tego co iem miał dáć pościeć rośkolfne kráyny rośprośłył ie w łprośne posłuffeństwo między rozmaite národy. *RejPs* 158; *LubPs* Z; *Leop Ps* 108/4; á miałto tego iż niekthorzy byli prędkimi w oładzeniu iedni drugich/ áby rádfzey káždy łam o sobie miał łtáránie *BibRadz* II 90c marg; *RejPos* 338v; *CzechRozm* 235v, 236v. ~

b. Z odcieniem zastępstwa, zamiany, podstawienia (338) :

cum G (337) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (308):

~ W przypadkach N, G i A (290): On miałto ślubionych wołow/ Wziąwłzy łto wołowych gnatów: Ná ołtarz Bogu położył *BierEz* I2v, R; *OpecŻyw* 128v; *TarDuch* [C4]; *FalZioł* I 27a, 37d; Mak ktorys mi pośłał miękki ku iedzeniu, miałto niego trochę ziarenek pieprzu odfyłam *BielŻyw* 152, 114; *RejPs* 101; *RejRozpr* H2; *ZapWar* 1545 nr 2646; *LibMal* 1547/127v, 134v; *RejKup* cc4; *MurzHist* N3v; *MurzNT Matth* 2/22, s. 11, 73v, *Luc* 7/28; Co po dźiśdzyeń yego łludzy kácerzowye czynyą: myáło łłowá bożego łwoye dumy y wymyłly obłędliwe łudzyom podawáyac. *KromRozm* II n4; *KromRozm* III Fv, M2 [2 r.]; *BielKom* A4v; gdy poczuł iż myáła dzyecyeł/ kazał yey ye dáć áby ono zyadł/ oná

miáľto dzyecyęcyá dáľa mu kámyeń obwináwľfy go w łukno/ mowyąc/ thomći myáľá. *GliczKsiąż* C8; *GroicPorz* i4, q2 *marg*, dd, kkv [2 r.], nn4v, oo4v; *KrowObr* 11 [3 r.], 91, 96v, 149; *RejWiz* 14v, 65; Pan łie będzie potykaľ miáľto was/ á wy będziećie milczeć. *Leop Ex* 14/14; Tedy Krol co rychley przyiáchaľ wśmierzyć á wśpokoić ie/ zoľtáwıwľzy miáľto łiebie iednego z podroźnich towarzyśľow łwoich *Leop 2.Mach* 4/31, *Num* 32/14, *Deut* 1/38, 18 *arg*, *Iudic* 15/2, *2.Par* 1/8 (11); Tedy táki moźe domá oľtáć/ á wźákźe miáľto łiebie ma wypráwić poczet wedle maiętnoći *UstPraw* D3; *RejFig* Ee2; *RejZwierz* 8; *WyprKr* 97; *BibRadz Gen* 11/3 [2 r.], 22/13, *Num* 18/26, 3.*Reg* 2/35 [2 r.], 15/28, *Ez* 44/28; *OrzRozm* Cv; wyrzucili obrázy zewľzytkich kośćiołow/ dáli vbogim ku paleniu łobie miáľto drew *BielKron* 205v, 10, 13, 13v, 15, 32 (24); ktorzy przeciwni łá iednemu Bogu Oycu (ale miáľto niego iednego Bogá Troycę łtánowiá) *GrzegRóżn* L2, E, E2v [3 r.], F4, F4v [3 r.], H2 [2 r.], 13, L4v; Qui meum tempus obsideret. Któryby móy czás obľiedziaľ/ to yeľt miáľto mnie móy czás záľiedziaľ. *Mącz* 380a, 42a, 158a, 323a, 380a; *OrzQuin* S4; moźeľz miáľto octu piwá álbo wody w thy lekárľtwá wźywać *SienLek* 96v, 37v, 38v, 50v, 106v, 118v (12); *GórnDworz* F2v, Q2, T7, Z4v [2 r.]; *Circumferentia* tedy thu ieľt miáľto dľuźey/ á puľ Diámetru ieľt miaľto łzérzýy. *GrzepGeom* H4v, H4v; *HistRzym* 31v; *RejPos* 33, 190, 267 [2 r.], 305, 338v; *BiałKat* 128v; *GrzegŚm* 29 [3 r.]; *HistLan* B4v, D4; Bo nie mmimay ábyć tylko dla tego piľmá łwięthe zoľtáwiono/ ábyś to łobie czytaľ miáľto fábuľ *RejZwierc* 198v, 258; *BielSpr* 4; iednego do czáľu zá głowę y zá łędziego/ miáľto Pána Chriľtuľá/ mieć niechcećie. *WujJud* 123v, B2, 20v, 149v; *KochList nlb* 3; *RejPosRozpr* b4; *RejPosWstaw* [143⁴]v; iż W łitery niemáiaľ/ przeto miáľto niey V piľzá *BudBib* ev; Potym vmárl Hádád/ y krolowaľ miáľto niego Sámláh *BudBib Gen* 36/36, *Gen* 36/33, 34, 35, 37, 38 (24); *Strum* N; *BudNT Matth* 2/22; *CzechRozm* 26v, 93v [2 r.], 117, 187v, 212 (9); iáko oracze/ nie fáme role/ ále poźytki z nich przychodźace/ ábo pieniádze miáľto nich dawáia *ModrzBaz* 122v, 4v, 45, 120v [2 r.]; *Oczko* 34v; *SkarŻyw* A2, 224, 462, 519; *StryjKron* 110; *CzechEp* 145, 149, 307, 330, 331 (8); *NiemObr* 19, 114, 132; *KochFr* 130; *ZapKościer* 1585/57; *ArtKanc* E6v; co łepiey/ ieśli pod práwem żyć/ czyli pod władzą człowieká cnotliwego y mądrogo/ [...] ktoryby był miáľto práwá *GórnRozm* Ev, Hv, Lv; Bo miáľto zlotá/ które z wyroku dáć mieli/ Srebro kładli *KochProp* 10; *WyprPl* C2; *LatHar* 79, 556; kiedy miáľto onych wźytkich ceremoniy zakonnych/ daľ kroćiuchne przykazanie wiáry y miłośći. *WujNT* 557, 453, 482, 519, *2.Cor* 5/19 [2 r.], s. 773, 841, Xxxxx2; Oycowie Opiekuny miáľto łiebie dáia *SarnStat* 595, 187, 378, 776; *KlonKr* F3v; *SkarKaz* 240b, 421a [2 r.]; *KlonWor* 67; *ZbyľPrzyg* B4v.

~~ *Poľczenie*: »in(n)y (a. inszy), kto inny (a. inszy), co innego (a. inszego) miasto [kogo, czego]; [co] miasto czego innego« [szyk 7 : 3] (5 : 2 : 2; 1): *FalZioľ* I 17b; *ConPiotr* 30v; *OrzList* cv; *BibRadz Gen* 4/25; Kretá obľupiwľzy vpiec/ á dáć go temu ieść co Boźá kaźń miewa/ miáľto czego innego *SienLek* 60; *RejPos* 331v; *CzechRozm* 40v; daľ mi Bog inne plemię miáľto Ablá/ ktorego zábiľ Kaim *SkarŻyw* 269, 263; Christus łam á nie kto inźy miáľto niego krolować muśi. *CzechEp* 328 *marg*.

Wyrażenie: »jeden miasto drugiego« (2): Częľto łie iedná miáľto drugiey miánuie Bábilonia z Afyryá dla łpolnego páńśtwá *BielKron* 267, 21.

W opozycji do przydawki przy rzeczowniku [w tym: przydawka liczebnikowa (7)] (45): *MurzHist* M2v; *KromRozm III* B6; To mowi Pan: Podruzgotaleś łáncuch drevniány: vcźynźe miáľto niego łáncuch źeláźny. *Leop Ier* 28/12, *Prov* 21/18 [2 r.], *Is* 42/16; *BibRadz Ez* 1/15; Páľterz martwe

dzyecię przynioł Hárpagowi / ktore śchowano vczćiwie miásto krolewłkiego. *BielKron* 112v, 21, 96; przepuścili Pan Bóg/ [...] ná dźisieyłzého Páná náłzého śmierć/ tyśiác Królów miásto iednego/ zárázem Polłká mieć będzie. *OrzQuin* Y3v; gdzie iełt dobre Polłkie łowo/ tám zle czyni/ kto Lácińłkie miásto niego kładzie *GórnDworz* F6, F2, F3, F4, Aa2v; Bog w Troycy iedyny miásto prawdziiwego Bogá Oycá *GrzegŚm* 29, 29 [3 r.]; łtrzeź męžá tego/ (bo) iełli go vpuścifz/ tedy dułzá twoiá będzie miásto dułze iego *BudBib* 3.Reg 20/40, *Num* 3/45, 3.Reg 20/43 [2 r.] *Ez* 4/15; Tá zás náuká nowego tego przymierza/ miásto rzeczy źiemłkich/ niebiełskie: miásto ćiełefnył/ duchowne: miásto doczełfnył/ wieczne: miásto teź zwierzchowney łłuzby Božey ceremoniálney/ wnełtrzną duchowną w prawdzie náleżącą [...] záleca. *CzechRozm* 111v; *ModrzBaz* 65, 132v [2 r.]; *SkarŻyw* 324; *CzechEp* 332, 381; iełli ná mieyfcu oczu/ mogłto ich więcey być niź dwá/ tákze miásto dwu rąk więcey niź dwá *NiemObr* 47; które [*jarmarki*] ná gránicách łá miásto Iármárków/ które piérwey zwyłky w Niemcách ná Słáłku bywáć *SarnStat* 1227, 387, 951, 1040, 1227, 1228 [2 r.].

~~~ *Połączenie*: »miasto [*którego*] in(n)y (a. inszy)« [*szyk* 2 : 1] (3): *RejZwierz* 93; *BielKron* 372; inłzy łwoy [*zakon*] miásto onego Božego połtánowił *CzechRozm* 82v. ~~~ ~

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (16): *KromRozm III* Q3v; *WyprKr* 29; vwárzyłá ie [*koźłeta*] á kazálá nieść Izáákowi miásto Ezau *BielKron* 14, 26v, 374v, 403; *Arundo*, [...] laská ná której dzieći yeždzą miásto konia. *Mącz* 17b; *WujJudConf* 179v; *SkarŻyw* 389; *Phil* F3; *LatHar* 274; *ZbylPrzyg ktv*.

~~ *W opozycji do przydawki przy rzeczowniku* (4): *WujJud* 47; rácz ie miásto świełkich poćieł/ ktoremi wzgárdźili/ duchownemi y niebiełkimi/ hoynie y częłto obfyłáć *LatHar* 628; *SarnStat* 289, 1226. ~ ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (33): Miásto łaznie zawłze ciála pocieráć rano od wierzchu áż ná doł *FalZioł* V 65; iedni mowią pax huic domui/ a drudzy pax vobis/ miásto zwyczáiného pozdráwiania *MurzNT* 43v; *GliczKsiąż* N7v; *GroicPorz* q4v, v3, x3; *RejWiz* 15v, 139; A gdyź złotá áni łrebrá Litwá niemiálá ná połag/ miásto tego więźnie włzytki co ich w Polłzce nábráli/ wypuścili. *BielKron* 371; *GrzegRóżn* Hv [2 r.]; *KwiatKsiąż* K2; *GórnDworz* C3, Qv, Kk7v; *RejPos* 338v; Ze Pan Chriłtus [...] miásto zábiiánia bydłat/ łam łiebie ofiárowáć rołkazał. *WujJud* 149; *CzechRozm* 68v; *ModrzBaz* 110, 143; *SkarJedn* 233; *SkarŻyw* 372; inłzych włzytkich zbiegámi y tułákámi y niewiedzieć iáko: miásto zbićia rzeczy ie^{go} łłowem Božym/ przezywa. *CzechEpPorz* *3v; *KochWr* 26; *LatHar* 45, 483; *WujNT* 287; Miásto nákládów ná obronę potoczną, y áby Quártá domá zołtálá, rádzá niektórzy, Márchionatus Niemiełckim łpołobem połtánowić. *SarnStat* 130, 745, 916, 955; *PowodPr* 22; *SkarKaz* 158b.

cum A lat (1) : Te dni miásto *Terminos Regales* *SarnStat* 162.

c. *Z odcieniem odstępstwa od normy, od współczesnego autorowi zwyczaju (cum G)* (42) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (40):

~ *W przypadkach N, G i A* (35): Thorpus iełt riba iako łqatina która miásto grzebienia ma chrzełłkę *FalZioł* IV 40b; *GlabGad* D8v; gdźyeby [...] ręce widźyeć/ áłbo myásto zołádká tráwić/ pálce flyłfeć áłbo yeć chćyáły *KromRozm III* F7v; *KrowObr* 233v; *RejWiz* 23v; *RejZwierc* 118; Spráwi to Pan/ iz miásto dźdźá łpádnie proch y popioł ná twoię źiemię *BibRadz Deut* 28/24; Miásto piwá był łuk ktory

s Pálmowego drzewá cieczę. *BielKron* 446, 8v, 294v [2 r.], 301v, 368v, 427, 441v, 452v; Medusa, Dzięwká Phorci która miáło włóów węże ná głowie miáła *Mącz* 213c; Monodus, [...] Który miáło zębów całą kość w dзиаślách ma. *Mącz* 230c, 76b, 147b, 223b, 276c, 371c; *Prot* A3v; *GórnDworz* Q8v; *BudBib Deut* 8/9; Sniło fię iey iuż ná dniu/ że miáło dziecięciá Pochodnią vrodziła. *KochOdpr* D2v; *KochPs* 159; *SkarŻyw* 271; Płáczoie sośnie rzewniwe/ miáło łez żywicę Leycie profzę obfię przez martwą źrzenicę. *KlonŻal* A3v, Bv; *Calep* 1082b; *WyprPl* C3; *KmitaSpit* B2; *KlonWor* 6.

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (5): mowá twoiá fáłfywa [...] / która iest podobna ku ołtrey brzytwie / która miáło ogolenia włoz ku vrznieniu gárdłá fie fáma obráca. *RejPs* 78; także y domy rąbią kościá ostrá miáło siekier álbo piły. *BielKron* 441, 270v; *LatHar* 273; *ZbylPrzyg* A2. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (2): miáło dzwonu kápłan ich wlezie ná wieżę wyfoko / wetknąwfy dwa pálcá w vfy woła *BielKron* 259v; zowá iedny [...] Ełsedones / którzy rodzice fwe iedzą miáło pogrzebu kofztownego. *BielKron* 296v.

d. *W opozycji form językowych, z których zwykle jedna jest uważana za błędną, druga za poprawną (dotyczy zasad ortografii, poprawek błędów drukarskich, różnic w tłumaczeniach itp.); użycia te zawierają trudne do rozdzielenia elementy wszystkich wyżej wyodrębnionych odcieni (150) :*

cum G (30) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N, G i A (25): A niemá nigd mniac / aby to ii próżnym było / abo żeby wżędzie / fyllaba / iei / mogła być miáto nie⁸⁰ napiłaná *MurzOrt* B2; *WujJud* 104v; *BudNT przedm* b3; *CzechRozm* 138; po Zydowłku *Heah*: miáto ktore⁸⁰ fłowá / w Pál: 34. położono *Eheu*. *LatHar* 700 marg; Tákíe záś dwie kreśce známionuiá / iż miáto fłow ktore fię miedzy nimi [...] znáyduiá / inne księgi infze fłowá máiá / przy takimże znáku ná brzegu wyrázone. *WujNT przedm* 29; *Eloi / Eloi* [...] (marg) Słowá to Cháldáyskie: miáto ktorych Zydowie mowią: El (-) *WujNT Mar* 15/34, *przedm* 22; *JanNKar* Fv, F3, G; X malo vziwamy: richley miáto niego / ks *JanNKarKoch* F4.

~ *Połączenie:* »co inszego miasto [czego]« (1): Kálwin ma Iftność tám gdzie iey oycowie nie mieli / ále co infze miáto iey. *GrzegRóżn* 13.

W opozycji do przydawki przy rzeczowniku (czasem przy elipsie rzeczownika) [w tym: przydawka liczebnikowa (4)] (11): Omyłką fie to iákás ítało / iż miáto piącinaście lat Ezechiałzowych / ktore miáł niłz Krolem zołtał / nápiłano dwádziesciá y pięć. *CzechRozm* 136, 136v [3 r.]; miáto /l/ lácińského, lácnoby mógl polskié vczynić. *JanNKar* F.

~~ *Połączenie:* »miasto [czego] inszy« (1): Graeckie włzytkie / miáto tych ołtátnich fłow / infze máiá *WujNT przedm* 14.

Wyrażenie: »jeden ... miasto drugiego« (6): Antiptosis [...], Gdy yeden casus á łpadek miáto drugiego bywa wzięt w mowie. *Mącz* 11c, 11d; *SienLek* Vuu2; Poetowie mowiącz o bogach / wielekroć iednę płęć miáto drugiey kładá *GórnDworz* X8; *RejPosRozpr* c3 [2 r.]. ~ ~ ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (5): Bo co był Apołtoł nápiłá / Wtory człowick zniebá niebiełki / to Márkion miáto tego nápiłá / Wtory człowiek łam Pan zniebá. *BudNT*

przedm c4; tego łowá/ Dány/ Graeckie exemplarze iedne zgoła nie máią/ á drugie miáfto niego ták czytáią: Abowiem iefzzcze nie był Duch święty. *WujNT przedm* 13, s. 603, 726.

~ *Połączenie*: »miasto tego gdzie« (1): miáfto te⁸⁰/ gdzieby fie polófchyc miało po s. z. lepiej polófchic c. h. *JanNKarOrz* F3v. ~

α. Wymienia wyraz, formę, literę, cytat, który uległ zmianie (120) :

cum G (54) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (47):

~ *W przypadkach N, G i A* (46): miáfto Bogá Byto/ Antykryft ma Bogá Iftność *GrzegRóżn* G3; Bo ták święty Lukałz to wyłożył/ który miáfto Win/ Grzechy nápiśał. *KuczbKat* 415; *BudBib* c [3 r.], I 411c *marg*; *CzechRozm* 198v, 199; Drukarz fię podobno omylił kładąc widome miásto widziánego *CzechEp* 198; *NiemObr* 141; *LatHar* 167, 333 *marg*; kiedy miáfto krztu/ nurzánie/ ábo ponurzánie; miáfto krzćicielá/ ponurzycielá; miáfto Chrześcijániná/ Chriřtiániná; miáfto káplaná/ ofiárniká ábo ofiárowniká miáfto pokuty/ vpamiętánie ábo pokaiánie; miáfto kościołá/ zbor; miáfto bożnice/ zgromádenie ábo łzkołę; miáfto Doktorow Zydowłkich/ księżá ábo zakonniki; miáfto kielichá/ czázę ábo kubek: y inne tym podobne terminy ftárym Chrześcijánom nieřtycháne wnořá *WujNT przedm* 8, *przedm* 8 [5 r.], s. 11, 193, 217 [4 r.], 735, 736 [3 r.].

~~ *Przytoczona forma poprzedzona jest wyrazem wprowadzającym* (10): Káldeyřki wykłádác miáfto słowá tego prorokowál/ położył łzáłá. *BibRadz* I 161a *marg*, *5v, II 2b *marg*; *BiałKat* 93v; *BiałKaz* E4; *BudNT przedm* b7; *WujNT przedm* 14, 24; miáfto litery /z/ które do /c/ przydáiemy, rychléybym rzékł, żeby nád /c/ położyć punkt miáły *JanNKar* E2v, F4v. ~~

W innym przypadku (1): Strzeż fię y przekłádu Bezinego/ Brzelkiego y Czechowicowego/ ktorzy miáfto Przeyzrzenia Bożego położyli/ Opátrznóřciá Bożá *WujNT* 403. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (7):

~*Połączenie*: »miasto tego co« (7): Słowo Greckio miáfto tego cochmy my położyli chwalcá/ znáczy dozorcę abo wytrykułzá kořcielnego. *BibRadz* II 77b *marg*; *BudBib* b2, c, c3; A tę drugá odkłáda do łádného dniá/ miáfto tego co miał rzéc/ do łádowného dniá *KochAp* 13; *WujNT przedm* 14, 23. ~

Z przytoczeniem (66) : niedobrze piřá ktorzy piřá gi miáfto j/ gdy mowią/ poiął gi s łobá/ miáfto poiął j *MurzOrt* Bv, B2, B2v [2 r.], B3 [3 r.]; w tymże kápitulum v. 24. łtoi łtálnnáł miáfto łtánáł *BibRadz* *5v, *5v [5 r.]; *BielKron* 476; *WujJud* 65; Oni miáfto tey nápiřali iego/ iakoby teř z męřa niewiałtę vcřzynili. *BudBib* c2v; Strzeř przykazań moich á żyw (*marg*) Miáfto/ a będziefz żyć Imperátiius pro futuro. (-) *BudBib Prov* 7/2, c, I 28b *marg*, 259a *marg*, 341b *marg* [2 r.], 371a *marg* (11); *BudNT* Gg3; omylił fie napřod w liczbie piřác liřt 29. miáfto 37. *CzechRozm* **7; Liřt 44. miáfto y ma być křefká *CzechRozm* **7v, 31, 38 *marg*, 63 [4 r.], 201v [3 r.], **4v, **7v, **8; *CzechEp* 124; *NiemObr* 108; Drudzy mowią/ moiá w tym winá/ miáfto thego mi žal. *LatHar* 85 *marg*; Ian řwiádczy (*marg*) miáfto řwiádczył. (-) o nim *WujNT Ioann* 1/15, *przedm* 20, s. 78 *marg*, 308 *marg*, 359 *marg*, 397, 556, 603 [2 r.]; *JanNKar* E2v [2 r.], E4v [2 r.]; *JanNKarOrz* F3v; *SarnStat* 1305 [2 r.]; Láćiná Niemiecka/ łatwie iá zrozumiefz iedno czytay F miáfto V, czytay B miáfto P, czytay D miáfto T: et è contrá Z miáfto S, miáfto Teuto, Taito. *KlonFlis* H2v *marg*.

e. Wskazuje na równoważność w przeliczeniu jednostek różnego rzędu (tu o procencie od sumy płaconym rocznie lub miesięcznie) (*cum A lat.*) (4) : Unciaria lex, Była yedná vřtává która zákázowała aby nie więcey yeno yeden plát albo lichwá od głowney řumny [!] w rok był plácón/ któřízto rok tu miáľto áľsem á mieľiácá/ miáľto vncias bywáýá ráchowáni. *Mącz* 502b, 342c, 464d.

f. Wskazuje na element charakteryzujący się odmiennymi cechami: inaczej niż to, o czym była mowa poprzednio (*cum G*) (3) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A (2): iż IEzus/ miáľto wielu inřzych Ofiárownikow/ ktorym řmierć dľugo trwác nie dopuřczáľá/ dořtaľ Ofiárownictwá aparauaton/ to iest/ nie przeřtěpnego/ [...] ktoreby iefczće z iednego ná drugiego przeřtěpowác/ ábo przenořzone być miáľo/ ále ktore iuř ná nim řámym miáľo wiecznie zořtác. *CzechRozm* 181; Ale cořci inřzego byľo co ich wielkimi vczyniľo/ cžego my teraz zgoľá niemamy: domowa dźielnořć/ przećiw poddányym řľufzne rořkázowáni: á vmyřľ wpořpolitych rádach řczyry áni řwá woľá ábo priwatámi iákimi niezáćiágniony. Miáľto tego my mamy zbyťki/ á chćiwořć: dobrá pořpolitego *PowodPr* 78.

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (1): Gdyř/ kto iedno chce zá Chriřtuřem chodźić: temu řię trzebá řámego řiebie záprzeć y krzyř řwoy ná řię wźiác. [...] Gdźie miáľto tego pod zakonem/ gdy go pilnowano/ záwřdy wolnořć bywáľá od wřzech zľych przypadkow/ z błogořľawieřstwem wřzelákim dóbr řiemřkich ćieleřnych *CzechEp* 368.

2. Wskazuje na szeroko pojętą funkcję: jako, jak (w podgrupach **a.** – **f.** zawsze *cum G*); *pro, vice* *Mącz, Modrz, Cn; in loco Modrz, Cn* (385) :

a. Wskazuje na skutek, efekt, zwykle pokrywający się z intencją, celem działania (37) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A (lub jego elipsą) (24): *GliczKsiąż* C5v; Pan mi daľ miáľto nagrody ięzyk/ ktorym go będeľ chwaliľ. *BibRadz Eccli* 51/29, I 61a *marg*; *BielKron* 250v, 445v; *Corona civica*, Wieniec który mieřzczánin yeden drugiemu dawaľ miáľto vpominku rátowáni/ á řpomozeniá z nieyákiey niebeřpiecznořcy. *Mącz* 66a, 122a, 299b, c, 307d, 475a; *RejPos* 19; Do tego coby miał woľá czyřć ty wtore kľięgi miáľto Proemium. *RejZwierc* 29v, 179v; *KochPs* 157; *SkarŻyw* 337; *ArtKanc* M17; *LatHar* 548; Bo y to nic k rzeczy/ co on miáľto dowodu przywodzi *WujNT* 504; Tátárřcy Carzowie miáľto řymbolum řnop řtrzał zwiázány nořili, aby pámięťáľi řtrzeć řie rozerwáni. *SarnStat* 121, *7v, 421; *KlonFlis* C4v.

~ *W połączeniu z bliskoznacznym przyimkiem:* »miasto[czego] albo na [co]« (1): *Specimen sumere*, Nieco miáľto proby áľbo ná probę wźiác. *Mącz* 404d. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (13): mořť z wiatru vdziáľáľ, po ktorim miáľto krotochwile chadzał. *BielŻyw* 123, 116, 154; miáľto káźdey poćiechy rozmyřľam řobie řwięte vřtáwy twoie. *RejPs* 179; Ludzye potym miáľto iednego nabożeřńtwá chodzili do tego okřętu *BielKron* 5v; miał w obyczáiu/ iż miáľtho kľáwy cžęľto mawaľ/ boday mię thák myřzy ziadľy. *BielKron* 342, 147v, 272v, 375; *RejZwierc* 107; Przeto náořtátku przydamy tu miáľto zámknienia/ co Chřeřćiánin o tym Sákrámenćie wierzyć y trzymác ma. *WujJud* 262v; *ModrzBaz* 55; *StryjKron* 406.

b. Wskazuje na funkcję społeczną, stanowisko (też w kontekście przenośnym); w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (19) :

W przypadkach *N i A* (18): *MurzHist* S3v; *OrzRozm* A4; co możnieyŝy klefzczenie przy żonách chowaią miáŝtho Ochmiŝtrzew *BielKron* 261, 272, 411; Inire interregnum, [...] wládzic ŝie miáŝto zwiérŝchnego páná ná ŝtolec królewŝtwá wákuyącego. *Mącz* 350a, 253b, 267a; *RejPos* 315; NApierwŝy przełożony był Legat od wŝzego Senatu Rzymŝkiego mieŝczánin miáŝto Hetmána *BielSpr* 12v; *ModrzBaz* 89v, 92v, 132; *SkarŻyw* 291; gdzie grzeŝny człowiek miáŝto inŝtygatorá ma ŝumnienie/ miáŝto ŝwiádkow/ Páná Bogá y Anyoły iego/ miáŝto łędzieigo/ káplaná *LatHar* 133; *KlonWor* 62.

W innym przypadku (1): Drugi [artykuł od nich był pisany] áby niebyli miáŝto ŝlug iedno wolnymi *BielKron* 203.

c. Wskazuje na zastosowanie niezgodne z właściwym przeznaczeniem (też w kontekście przenośnym); w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (40) :

W przypadkach *N, G i A* (35): *BielŻyw* 70; Kárty/ Száchy/ Wárcaby/ miáŝto lepu ŝtoia/ Przy ktorych ŝie ci ptacy rádzi teŝ więc broiá. *RejWiz* 103v, 97v; Nábrał s ptáŝzych ŝkrzydł pierza/ y woŝkiem ie ŝpráwił/ Potym ie ŝobie do rąk/ miáŝto ŝkrzydł przypráwił. *RejZwierz* 116v; prowadziá ie dziwná drogá/ thák iż im [mądroŝć] we dnie była miáŝto zaŝony/ á w nocy miáŝto ŝwiátkoŝci. *BibRadz Sap* 10/17, *Ex* 35/15, 17, *Ez* 4/3, 1.*Mach* 1/35; *BielKron* 296v; yako Diogenes faŝe álbo dół miał miáŝto domu. *Mącz* 93d, 80c [2 r.], 208a, 296d, 314a, 481a; *SienLek* 110v; Amazones, żony Thátárfkie gdy ku wálce iáda/ miáŝto zbroie ŝkory wężowe ná ŝie kláda *BielSpr* 43; *BudBib Ps* 68/11 [12], *Ez* 4/3, 1.*Mach* 1/35; *BudNT* 1.*Cor* 11/13[15]; ktorzy mowiá iż Duch ŝwiéty w pánnę wŝtąpił/ y onŝe w niey miáŝto naŝienia był *CzechRozm* 156v; *PapPrPan* Dd3v; *KochPs* 159; ŝpał ná mieyŝcu onym/ ná ták twárdym y vbogim łożu: miáŝto poduŝzki kámién/ á niebo miáŝto pierzyny máiac. *SkarŻyw* 346, 212 [2 r.]; *GostGosp* 46; *LatHar* 407; *KlonFlis* E3v; Náŝycz ty mnie zdrowych nog: ia náŝyczę tobie Oczu miáŝto pochodnie *KlonWor* 51.

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (5): Alexander powiada że Virgilius ogrod nie ruŝzaiącym wiatrem miáŝto muru obegnał *BielŻyw* 123, *nlb* 4, 72; [Cesarz] kazał iedno drzewo wyŝokie ná czyŝtym błoniu ná gránicy wkopác [...]/ pod ktore ŝie mieli z iechác/ á pod nim ŝwe rozmowy mieć/ maŝto [!] iednego namiotu. *BielKron* 414, 272v.

d. Wskazuje na przedmiot porównania; w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (lub jego elipsą) (51) :

W przypadkach *N, G i A* (49): *BielŻyw* 154; tyŝ miáŝto tarczey ŝtał záwŝdy przedemná wewŝŝytkich nieprzeŝpiecznoŝciách żywotá mego. *RejPs* 23v, 23v, 63v, 114, 124, 164v, 199; *MurzHist* O2v; *KromRozm II* mv; *GliczKŝiáŝ* G7; będę wam miáŝto oycá/ á wy mi będziecie miáŝt[o] ŝynow y corek *KrowObr* C4v, 5; *RejWiz* A8; *Leop* 1.*Reg* 25/16, 2.*Reg* 19/22; Podam [...] ŝyny Ammonowe miáŝtho łożyŝká owcam *BibRadz Ez* 25/5, *Iudith* 8/10, *Bar* 5/1, II 100c *marg*; ták wiele Krzeŝciánow dał popalić/ iż ie przez kilká dni y nocy miáŝto iednych drew palono *BielKron* 145, 251; Ty [kŝiegi] tedy [...] miáŝto wtorey pamięcy iŝeby były miany y dobrze zachowany kaŝdemu rádę. *KwiatKŝiáŝ* Hv, D3; *Mącz* 196b, 493b; Płuca [...] Sercućiem miáŝto wezŝłowia podłożony *SienLek* 16v; wiedzieć to maŝz/ że v Páná Bogá ieden tyŝiac miáŝto iednego dnia iest policzoⁿ *LeovPrzep* H; iż Pan chowa ty ŝrogie pogány wŝchodoŝtońcowe ŝobie miáŝtho biczá ŝwego ŝrogiego. *RejAp* 137, 24; *RejPos* 344v,

Ooo4; *RejZwierc* 78v, 111, 152; *BudBib Eccli* 4/10; *BudNT Rom* 11/9 [2 r.]; *SkarŻyw* 291 [2 r.]; Śmierć ięft miáfto żywotá człeku mizernému. *GórnTroas* 27; *LatHar* 179; *SkarKaz* 578a; Człowiek człowiekowi ięft czáfem miáfto Bogá/ Czáfem też miáfto wilká *KlonWor* 81, 26.

~ *W połączeniu z bliskoznacznym przyimkiem lub przysłówkiem*: »miasto [czego] albo (nie inaczej, tak) jako [co]« (2): Pro parente colere, Miáfto oycá álbo nie ynáczey yáko oycá miłowác. *Mącz* 323a, 493b.

»za [co], miasto [czego]« (1): Racz mi być miły panie za boga obrończę mego/ bądź mi miáfto miełtca obronnego *WróbŻołt* 70/3. ~

W innym przypadku (1): Cnotą miáfto chłodnego okłáday ią wżędy *RejWiz* 79.

e. *Wskazuje na znak, symbol; w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A* (5) : Potym mu Cefarz w rękę miecz dał miáfto pośelsiey *BielKron* 232v, 326; y oney łkrzyni którą im był dał miáfto przymierza/ [...] nigdy przepułzczác nie raczył *RejZwierc* 257v; *RejPosRozpr* cv; Furcifer – Lotrzik ktori dłaniecznoti iakiey mufiął na łzi nołicz widły miáfto łzubienice *Calep* 443a.

f. *Wskazuje na wzór, przedmiot naśladownictwa* (3) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A (2): Więc ná rybi xtáł/ wnet łzkutę vrobił/ [...] Sżtabá miáfto łbá/ á Rufá łpráwioná/ Miáfto ogoná. A miáfto łkrzeli dla pewnieyłzey iázdy/ Przy burtách obu rozładził Poiázdy *KlonFlis* E4.

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (2): *KlonFlis* E4 cf wyżej.

g. *Wskazuje na funkcję językową; w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N, G i A lub w postaci łacińskiego hasła słownikowego bez względu na część mowy* (230) :

a. *O funkcji semantycznej; dotyczy znaczenia wtórnego, nie podstawowego, lub użycia rzadszego synonimu* (225) :

cum G (219) : Tu ná tym mieyfcu wiadomośc rozumie fię miáfto doświádczenia. *BibRadz* I 2a marg; Decanus, In Bibliis legitur pro decurione, Miáfto dziefiátniká/ Rotmiftrzá. *Mącz* 79a; Gemini, Bliźnięta/ Blisnkowie. Et pro duobus accipitur, Miáłtodwu. *Mącz* 143a; Hyalus, Latine vitrum, Scklenicá álbo śćko á miáfto zieloney fárby bywa kłádziono. *Mącz* 160a; Orbita aliquando pro Rota, Miáfto kołá álbo czego okrągłego. *Mącz* 267c; Synogoga, congregatio, Zgromádenie/ gmin/ zełscieię wępółek. Ztąd miáfto Bóźnice álbo kościołá bywa bráne *Mącz* 436d, 8b, 10b, 38b, 52d, 53a (201); *BialKat* 93v; *KuczKat* 190; *RejPosWstaw* [143⁴]; [*Bethkerim*] Słowo Hywreyłkie włá: Znaczy płomien wielkie⁸⁹ ogniá Tu fię kłádzie miáfto proporcá *BudBib* I 376c marg; *KlonŻal* B4v marg; Dufzá wedle łpołobu ięzyká Zydowłkiego miáfto zdrowia ábo żywotá, częłto fię w piśmie kłádzie. *WujNT* 7 marg; Ciáło miáfto rozumu y rozłádku cíelełnego. *WujNT* Yyyyyv, przedm 20, s. 66 marg, 78 marg, 150 marg, Yyyyyv, Zzzzz3, Zzzzz4 [4 r.].

Z przytoczeniem (6) : Epicurus pro voluptuario, Miáfto tego łwiátá człowiek. *Mącz* 106c, 206d; Będzie miáłá w żywocie/ miáfto Będzie brzemienna/ ięft *Graecifmus* *WujNT* przedm 19, przedm 20 [3 r.].

β. *O funkcji fonetycznej litery (cum G i cum A lat)* (2) : I Polacy vziwaią iako i Łáćinnicy/ i miáfto vokalifza/ iako nigdi: i miáfto *consonantem* iáko Ian *JanNKarKoch* E4v.

γ. *O funkcji składniowej przypadku (cum G) (3)* : Strofuie mię iż niewiem/ że Grekowie nie máią *Ablatiuum*: ále miáfto nie⁸⁰ vzywáią *Accusatiuum*. *De Ablatiuo*/ wždy/ késem wiedział/ iż go nie máią; álem ták rozumiał/ iż miáfto nie⁸⁰ pópolicie kładą *Genitiuu*^m *CzechEp* 67; *WujNT* 483.

3. *Wskazuje na funkcję, cechę, przynależność przypisywaną, tj. niekoniecznie prawdziwą (cum G); pro Mącz (19)* :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (15): vczynili fobie bálwan na kftakt ćielcowy ktore⁸⁰ ínadz íobie miáfto bogá chwalili *RejPs* 157v; *KromRozm III B*; *KrowObr* 81v, 193; kápłani ich ogień nákladzy ípalili ie/ á popiół miáfto świętości nošili *BielKron* 185; *Depraehendi pro moecho*, Być poyman miáfto cudzołózniká. *Mącz* 318b; *Pro delitiis crudelitas illi fuit*, Miáfto roskóšzy okrucieńtvo miał. *Mącz* 323a, 368c [2 r.]; *OrzQuin* N3v, N4, O4; *WujNT* 700; *KlonFlis* Hv.

~ *W połączeniu z bliskoznacznym przyimkiem*: »miasto [czego] a za [co]« (1): *Quod virtutis nomine amplectimur Co miáfto cnoty á zá cnotę przzymuyemy. Mącz* 303d. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci przymiotnika lub zaimka przymiotnego (2): *Pro supervacaneo et inutili haberi, Myáfto zbytnego y nyepózytecznego być myan. Mącz* 434c; *Meneta poety przywiódł [...] wirfzyk/ ktorego potym Kállimachus (miáfto íwego) vzywał BudNT przedm* b5v.

a. *Wskazuje na rolę wynikłą z przebrania; w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A (2)* : *KSiądz ná rezurekcią żaká nowotnego/ Vbrał miáfto Anyoła RejFig* Dd6v; *Alexánder porwawfzy fie miáfto pánny [tj. w przebraniu kobiecym] z drugimi/ pobili ony póšły BielKron* 116v.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (3)* : *Pro, ablativo casui serviens significat, Zá/ wedle/ miáfto/ przed. Mącz* 323a; *Vice patris, Miáfto oycá. Mącz* 493b, 447d.

*** *Dubium (w tekście zdefektowanym) (1)* : *Márchołt. Wied[ziałem] [...] [po]trzebował chlebá/ á mnie [...] ziadłem plácek/ á miáfto [...] [gar]niec krowincem. March²* Dv.

Cf **WMIASTO**

AŻ, KW